

УДК 929.52. Перфецький

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-3-2>

Леся СМУТОК,

orcid.org/0000-0001-8918-2258

кандидат історичних наук,

доцент кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Україна) *lesiasm77@gmail.com*

Ярослав ЛИСЕЙКО,

orcid.org/0000-0003-3404-7221

кандидат історичних наук,

доцент кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини
Національного університету «Львівська політехніка»
(Львів, Україна) *lyseyko@gmail.com*

ПОХОДЖЕННЯ ТА РОДИНА РОМАНА ПЕРФЕЦЬКОГО, УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОГО ДІЯЧА ЗУНРУ

Метою дослідження є реконструкція родоводу Романа Перфецького, одного з чільних діячів періоду існування Західно-Української Народної республіки. Методологія базується на засадах історизму й використанні методик для дослідження з біографістики та генеалогії. Родина Перфецьких уособлювала ту частину українського суспільства, яка формувала парафіяльне греко-католицьке духовенство. Традиційно з покоління у покоління вони обіймали парафії у межах Львівської єпархії. Перфецькі опинилися на Поділлі у кінці XVIII ст. під час активного заселення краю вихідцями з Галичини та інших регіонів. У 1774 р. Ферір Перфецький отримав парафію у селі Ольховець. Священниками також були його син Андрій, внук Михайло і правнуки.

Модернізація суспільства, що мала місце у другій половині XIX – початку XX ст., і призвела до його урізноманітнення та ускладнення його соціальних контурів, відкрила перед багатьма соціальними стратами можливість реалізувати себе на інших нивах. Починаючи з синів священника Михайла, Перфецькі не обмежуються лише священницьким статусом. Михайлів син Ромуальд обирає іншу стежу: своє життя він присвятив викладанню в одній з гімназій. Зокрема, у 1870 – 1900-х роках він працював професором гімназії у Коломиї, а згодом став директором, напевне, тієї ж гімназії. Один з синів Ромуальда, Роман, а також його племінник Володимир здобувають фах правників та працюють адвокатами і урядовцями. Зміни у суспільно-політичному житті та залучення до нього ширшої громадськості відкриває для Перфецьких можливість реалізувати себе в політичній сфері. Родина в особі Романа активно долучається до політичного життя, державного управління та піднімається на рівень державних діячів. Поряд з тим Перфецькі в особі Терентія та Еразма продовжують батьківську справу та обирають священницьку ниву. Відтак на межі XIX – XX ст. родина Перфецьких репрезентувала увесь спектр соціальних страт, які формували верхівку українського суспільства: духовенство, освітяни, адвокати і урядовці, політики. Це була типова родина, вихідці з якої долучилися до формування української еліти XX ст.

Ключові слова: Перфецькі, Роман Перфецький, коломиїська гімназія, ЗУНР, українське греко-католицьке духовенство.

Lesia SMUTOK

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8918-12258>

PhD (History),

Associate Professor of Department of World History
and Special Historical Disciplines

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Drohobych, Ukraine) *lesiasm77@gmail.com*

Yaroslav LYSEYKO

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3404-7221>

PhD (History),

Associate Professor at the Department of History, Museum Studies and Cultural Heritage
Institute of the Humanities and Social Sciences of Lviv Polytechnic National University

(Lviv, Ukraine) *lyseyko@gmail.com*

THE ORIGIN AND FAMILY OF THE ROMAN PERFETSKYI, UKRAINIAN PUBLIC AND POLITICAL FIGURE OF WESTERN UKRAINIAN PEOPLE'S REPUBLIC

The purpose of the research is to reconstruct the genealogy of Roman Perfetskyi, one of the prominent figures of the period of existence of the Western Ukrainian People's Republic. The methodology is based on the principles

of historicism and the use of methods for biographical and genealogical research. The Perfetskyi family represented that part of Ukrainian society that formed the parish Greek Catholic clergy. Traditionally, from generation to generation, they covered parishes within the Lviv Diocese. The Perfetskyi found themselves in Podillya at the end of the 18th century, during the active settlement of the region by people from Galicia and other regions. In 1774, Ferir Perfetsky received the holy blood in the village of Olkhovets. His son Andriy, grandson Mykhailo and great-grandsons were also priests.

The modernization of society, which took place in the second half of the 19th and the beginning of the 20th centuries and led to its diversification and complication of its social contours, opened opportunities for many social strata to realize themselves on other levels. Therefore, starting with the sons of the priest Mykhailo, the Perfetskyi are not limited to priestly status only. Mykhailo's son Romuald chose a different path: he devoted his life to teaching in one of the gymnasiums. In particular, in the 1870s and 1900s, he worked as a professor at a gymnasium in Kolomyia, and later became the director, probably of the same gymnasium. One of Romuald's sons, Roman, as well as his nephew, Volodymyr, studied law and worked as lawyers and government officials. Changes in social and political life and the involvement of the wider public in it opens up opportunities for the members of the Perfetskyi family to realize themselves in this political sphere. The family, in the person of Roman, actively participates in political life, state administration and rises to the level of statesmen. At the same time, the Perfetskys, in the person of Terenius and Erasmus, continue their father's work and choose the field of priests. From so on the border of the 19th and 20th centuries, the Perfetskyi family represented the entire spectrum of social strata that formed the top of Ukrainian society: clergy, educators, lawyers and government officials, politicians. It was a typical family whose descendants joined the formation of the Ukrainian elite of the 20th century.

Key words: *Perfetskyi, Roman Perfetskyi, Kolomyia gymnasium, WUPR, Ukrainian Greek-Catholic clergy.*

Постановка проблеми. Українська еліта XIX – першої половини XX ст. сформувалася в надзвичайно складних умовах становлення та генези української модерної нації. Не дивно, що вона в значній мірі була віддзеркаленням того суспільства, яке його породило та висунуло на чільні місця. Вивчення біографічних даних й, зокрема, відомостей про походження знакових особистостей суспільно-політичного, освітнього, інтелектуального і культурного життя на теренах України у складі Російської та Австро-Угорської імперій в значній мірі дозволяє привідкрити деталі просографічного характеру та з'ясувати як формувався кістяк “українського цвіту”. Що важливо, такі дослідження з біографістики та генеалогії не варто обмежувати лише кількома найбільш визначними діячами, як то, для прикладу, родина Франків, Шептицьких, Занковецьких, Косачів тощо. Для історика на сучасному етапі не менш важливим завданням є охопити значно ширше коло осіб, що формували другий-третій та нижчі щаблі української еліти. Це дало б змогу докладно і всебічно вивчити трансформації, що мали місце серед українства упродовж XIX – першої половини XX ст. та з'ясувати, як відбувалося формування модерної нації через призму родинної історії та біографістики.

Аналіз досліджень та публікацій. Роман Перфецький, безумовно, помітна постать доби українських національно-визвольних змагань 1917 – 1923 рр. Закономірно, що про нього писали дослідники історії України першої половини XX ст. Зокрема, окрему розвідку про нього підготував І. Соляр у колективній монографії про діячів ЗУНР (Соляр І.). Втім, про походження та родину цього діяча докладних відомостей не подав, обмежившись констатацією того факту, що “про молоді роки життя Р. Перфецького (народився 188 р.) обмаль інформації”. Короткі енциклопедичного характеру

довідки про Романа Перфецького уміщені ще в кількох виданнях (Головченко В.; Литвин М., Науменко К.; Перфецький Роман; Чорновол І., с. 170). Однак, у жодній з них не повідомляється про його походження. Зайве говорити, що в цілому про родину Перфецьких та про їхнє місце в українському суспільстві XIX – першої половини XX ст. окремих досліджень не проводилося.

Мета дослідження. Реконструювати родовід Романа Перфецького, одного з чільних діячів періоду існування Західно-Української Народної республіки.

Виклад основного матеріалу. Роман Перфецький добре знаний фахівцями з історії ЗУНРу та суспільно-політичного життя у Галичині періоду Другої Речі Посполитої як одна з ключових постатей українських національно-визвольних змагань першої половини XX ст.

З якого ж середовища вийшов Роман Перфецький і ким були його предки? Як засвідчують документи кінця XVIII – XIX ст., Перфецькі належали до духовенства Львівської єпархії. Перший відомий представник родини – Федір – осів у селі Ольховець неподалік Бережан, тепер це село Вільховець Тернопільського району. Безпосереднім приводом для переселення його до цієї місцевості стало отримання парафії у зазначеному селі. Зокрема, 1 лютого 1774 року власник села князь Август Олександр Чарторийський надав грамоту Федорові на місцеве попівство. Як постає з документу, це сталося по смерті Федорового попередника, священника Теодора Левицького (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 1в., спр. 1071, арк. 5). Поза тим жодних відомостей про Федора немає. Можна лише гадати, хто були його батьки, звідки він прибув, як довго залишався на місцевій парафії та чи доводилося йому змінювати місце проживання і як часто.

У шлюбі з невідомою на ім'я дружиною Федір мав сина Андрія, який народився у 1775 році у

Ольховці. Зі зведених даних про священників Львівської єпархії дізнаємося, що Андрій слідував за батьком та обрав духовний шлях. Він закінчив, як зазначено у документі, «головну школу» й студіював рік філософію, однак невідомо, де саме. 1 вересня 1798 р. Андрій отримав «богословську стипендію». Можна припустити, що це була річна стипендія, що виплачувалася державним коштом «для Русинів», котрі навчалися у Львівському університеті. Як довго тривало це навчання й скільки провчився Андрій на богословському факультеті, документи не повідомляють. Відомо напевне, що згодом він вступив до Львівської богословської семінарії, де й навчався з 1 жовтня 1801 року до 20 липня 1804 року (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 5, спр. 295, арк. 89). Невдовзі по тому Андрій опинився у селі Лапшин (зараз це село Тернопільської області коло Бережан), де одружився з дочкою місцевого пароха Симеона Щупачкевича. З 1804 року він допомагає тестю. Принаймні, так засвідчили «провізори лапшинської церкви», тобто представники місцевої громади: «*Му przewizorowie cerkwi Łabszyńskiey, imieniem całej tuteyszey gromady udzielamy JEMxiędzu Andrzejowi Perfeckiemu nineysze zaświadczenie, iako tenże zostając w Łabszynie przy Jemxiędzu Simeonie Szczupaczkiewiczzu parochu miejscowym a oycu żony swojej przez lat blisko trzy w przeciągu tym trzezwo u spokojnie sprawował się, naukami dobrzemi nas zasilał u nic po nim takowego nieokazało się coby charakter duchowny u moralność jego płamić mogło. Ktore to zaświadczenie jako nie faworalne rękami własnymi podpisujemy. Sigł Łabszyn ie 29 decemr 1807. Prokopy Zacharow, woyt u prow, Iwan Szwydko prowizor, Daniło Klimow, przysiężny*» (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 5, спр. 434, арк. 5). Напевне, за кілька років проживання у Лапшині у 1807 р. Андрій остаточно перебрав від тестя місцеву парафію. Про Андрієвих дітей та ближчу родину якихось звісток не збереглося, адже метричні книги Лапшина за першу третину ХІХ ст. відсутні. Відомо тільки про єдиного сина Михайла, котрому судилося продовжити рід. Він народився 2 листопада 1816 року. Досягнувши відповідного віку, Михайло здобув освіту, закінчивши початкову школу, а у 1834 році і гімназію у Бережанах. Потім він навчався у Львівській духовній семінарії. По її закінченню у 1840-у році висвятився на священника (рукоположений митрополитом Левицьким 20 березня 1841 року). Перед тим 19 березня 1841 року Михайло був призначений адміністратором у село Чемеринці (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 1в., спр. 700, арк. 407). У Чемеринцях Михайло опинився не випадково, а через

одруження з дочкою чемеринецького пароха Теодора Теліховського Розалією. Вінчання відбулося у Чемеринцях 27 січня 1841 року. Розалії було всього 15 років. Свідками вінчання були священник із Борщова Михайло Білашевський і урядовець з Вишневчика Ян Репінський (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 5927, арк. 29). За кілька років по тому, мабуть, по смерті Теліховського 21 лютого 1844 року, Михайло отримав дозвіл на посідання чемеринецької парафії і незмінно залишався парохом у Чемеринцях протягом більше як 60 років. Останні записи у місцевих метричних книгах, зроблені його рукою, датуються 1905 роком. Михайло прожив майже 90 років і помер 24 листопада 1905 року на 65 році священства (Курилишин К., т. 6, с. 342). Згідно анкети, заповненої Михайлом у 1902 році, жодних похвал і відзнак він не отримав, ні в яких товариствах не перебував, у громадському житті участі не брав. Ніяких праць богословського і загалом гуманітарного характеру не написав (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 1в., спр. 700, арк. 47зв.–48). Тобто Михайло був типовим представником парафіяльного греко-католицького духовенства старої формації. Його світогляд обмежувався щоденними клопотами у межах довіреної йому парафії. Суспільно-політичні течії та дискусії, що все більше розгорталися у останній третині ХІХ ст. серед українського суспільства, як то суперечки між москвофілами і українофілами, активізація громадського життя, що проявлялися у створенні різноманітних організацій культурно-освітнього характеру тощо, усе це не надто зачепило Михайла Перфецького.

У шлюбі із Розалією Теліховською Михайло мав 6 дітей. З метричних записів відомо про п'ятьох з них. Старшим був Терентій, що народився 20 січня 1842 року (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 5928, арк. 17.). Як і його попередники, він обрав шлях пастиря. Терентій здобув освіту й, вочевидь, навчався у Львівській семінарії. У 25 років він висвятився на священника. Одружився Терентій з Анною, дочкою Івана Шашкевича, годовського пароха. У 1870 – 1880-х рр. він був парохом у селі Струтині Золочівського деканату. Помер Терентій передчасно, у віці 44-х років, 6 січня 1886 року. Його дружина Анна також померла у молодому віці, на 38-у році життя, 28 лютого 1887 року (Курилишин К., т. 1, с. 214; ЦДІАУЛ, Ф. 201, оп. 4а, спр. 6650, арк. 207зв.). Відомо про трьох його дітей: Олена (нар. 1869 – померла 2 лютого 1887 р., на 18-у році життя, від туберкульозу) (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 6650, арк. 207); Володимир (нар. 22 листопада 1875 року) (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 7233, арк. 16), Євгенія (нар. 26 липня

1878 року) (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 7233, арк. 33зв.). Володимира, вочевидь, слід ототожнювати з Володимиром Перфецьким, котрий, здобувши правничу освіту, у 1897 р. розпочав працювати практикантом в старостинському повітовому уряді у Косові (Szematyzm, 1897, s. 22), а у 1902 – 1906 рр. він вже виступає ад'юнктом у повітовому уряді у Снятині (Szematyzm, 1902, s. 43; Szematyzm, 1906, s. 51); у 1908 – працює урядовцем повітового суду в Угневі (Szematyzm, 1908, s. 94), а у 1910 – 1914 рр. – у Раві Руській (Szematyzm, 1910, s. 105; Szematyzm, 1914, s. 464).

Другий син Михайла, Ромуальд, народився 18 листопада 1843 року (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 5928, арк. 20зв.). Батько постарався дати йому відповідну освіту. Де саме він студіював, невідомо. Втім, є згадка, що у 1864 р. він був слухачем філософії першого року навчання й отримував з урядових коштів 105 зл. стипендії «dla Rusinow przeznaczone» (Gazeta Lwowska, s. 1). Можна припустити, що Ромуальд закінчив котрись з гімназій та продовжив навчання у Львівському університеті. На відміну від батька та брата він не став священником та обрав освітню стежу. У 1872 році Ромуальд почав працювати у Коломийській гімназії професором, викладаючи грецьку і польську мови. Працював він у цій гімназії майже 30 років. Востаннє Ромуальд Перфецький як професор, завідувач бібліотеки для учнів молодших класів, керівник 3а класу, викладач грецької і польської мов Коломийської гімназії згадується у 1900 році (Sprawozdanie, s. 48; Szematyzm, 1872, s. 365; Szematyzm, 1875, s. 344; Szematyzm, 1894, s. 380; Szematyzm, 1900, s. 453). Згодом Ромуальд продовжив викладацьку діяльність у якомусь іншому навчальному закладі. Помер у 1933 році. На гробівці зазначено, що він був директором гімназії, але якої саме – не вказано. Одружений Ромуальд був з Йозефою Каспшицькою. Вона померла 1 червня 1910 року (Курилишин К., Т. 6, с. 545). І Ромуальд, і Йозефа поховані на Личаківському цвинтарі на полі № 16, могила 333. Разом з ними поховані обидва сини: вчитель музики Євген (1882 – 1936) та адвокат Роман (1880 – 1945) (Личаківський цвинтар. Родина Перфецьких). Перший – це не хто інший як відомий скрипаль, професор Вищого музичного інституту у Львові Євген Перфецький (Курилишин К., Т. 6, с. 545). Другий – Роман Перфецький, відомий суспільно-політичний діяч, один з творців подій періоду національно-визвольних змагань 1918 – 1921 рр., якому й присвячена ця стаття.

Наймолодший син священника Михайла Еразм, ще відомий як Ераст, народився у 1857 році. Про це дізнаємося із шлюбного запису, адже у 25-річному віці він одружився з Євгенією Людмилою, дочкою Якуба Кунцевича, пароха із села Жукова. Церемонія вінчання відбулася 24 вересня 1882 року (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 8055, арк. 251зв.). Відомо напевне, що Еразм / Ераст здобув богословську освіту та, напевне, закінчив Львівську духовну академію. На це вказує та обставина, що невдовзі по одруженні у тому ж 1882 р. він був висвячений на священника та виконував обов'язки пароха у Шишківцях Залозецького деканату. Помер Еразм на початку квітня 1892 року на 36-му році життя (Курилишин К., т. 3, с. 185; ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 6014, арк. 4).

Михайло Перфецький, окрім синів, мав двох дочок. Йоанна народилася 30 грудня 1847 року (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 5928, арк. 29зв.). В 19-річному віці вона вийшла заміж за семінариста Михайла, сина Івана Шашкевича. Вінчання відбулося у Чемеринцях 29 серпня 1867 року (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 7321, арк. 2 зв.). Валерія народилася, ймовірно, у 1849 році. У 29-річному віці стала дружиною священника Івана Малиновського (церемонія вінчання відбулася 24 вересня 1878 р.). Померла Валерія 3 вересня 1926 року (ЦДІАУЛ, ф. 201, оп. 4а, спр. 9490, арк. 220).

Висновки. Представники родини Перфецьких традиційно з покоління у покоління обіймали парафії у межах Львівської єпархії. Друга половина XIX – початок XX ст. ознаменувалися модернізацією суспільства, що призвела до його урізноманітнення та ускладнення його соціальних контурів. Відповідаючи викликам своєї доби, Перфецькі, починаючи з синів священника Михайла, не обмежуються лише священницьким статусом. Михайлів син Ромуальд обирає іншу стежу – освітню. Своє життя він присвятив викладанню в одній з гімназій. Один з синів Ромуальда, Роман, та його племінник Володимир здобувають фах правників і працюють адвокатами та урядовцями. Зміни у суспільно-політичному житті та залучення до нього ширшої громадськості відкриває для Перфецьких можливість реалізувати себе в політичній сфері. Родина в особі Романа Перфецького активно долучається до політичного життя, державного управління та досягає рівня державних діячів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Головченко В. Перфецький Роман. *Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т.* Т. 2. Київ: Знання України, 2004. С. 322.
2. Курилишин К. *Часопис «Діло»: матеріали до біобібліографістики*. Т. 1: 1880–1889. Дрогобич: Коло, 2015. – 640 с.
3. Курилишин К. *Часопис «Діло»: матеріали до біобібліографістики*. Т. 3: 1895–1899. Дрогобич: Коло, 2017. 711 с.
4. Курилишин К. *Часопис «Діло»: матеріали до біобібліографістики*. Т. 6: 1910–1914. Дрогобич: Коло, 2020. – 689 с.
5. Литвин М., Науменко К. *Історія ЗУНР*. Львів: Інститут українознавства НАН України, видавнича фірма «Олір», 1995. 361 с.
6. Личаківський цвинтар. Родина Перфецьких. URL:
7. <https://cmentarzlyczakowski.pl/karty-nagrobkow/%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%b8%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d0%b5%d1%80%d1%84%d0%b5%d1%86%d1%8c%d0%ba%d0%b8%d1%85>
8. Перфецький Роман. *Україна в міжнародних відносинах. Енциклопедичний словник-довідник*. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2016. С. 94–95.
9. Соляр І. Роман Перфецький. *Західно-українська народна республіка. 1918 – 1923 рр. Уряди. Постаті*. Львів: Інститут українознавства, 2009. С. 233–243
10. Чорновол І. *199 депутатів Галицького сейму*. Львів: Тріада плюс, 2010. 228 с.
11. ЦДІАУЛ – Центральний державний історичний архів України, м. Львів.
12. *Gazeta Lwowska*. 1864. nr 35 (sobota 13 lutego).
13. *Sprawozdanie Dyrekcyi C. K. Wyższego Gimnazjum w Kołomyi za rok szkolny 1900*. Kołomya: Druk. A. J. Miziewicz, 1900. 119 s.
14. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1872*. Lwów: z drukarni E. Winiarza, 1872. 763 s;
15. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1875*. Lwów: z drukarni A.O. Rogosza, 1875. 837 s.
16. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1894*. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1894. 104 s.;
17. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1897*. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1897. 1047 s
18. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1900*. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1900. 1148 s.
19. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1902*. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1902. 1265 s.
20. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1908*. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1908. 1358 s.
21. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1910*. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1910. 1437 s.
22. *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1914*. Lwów: nakładem prezydyum C.K. Namiestnictwa, 1914. 1768 s.

REFERENCES

1. Holovchenko V. Perfetskyi Roman [Perfetskyi Roman]. *Ukrainska dyplomatychna entsyklopediia: U 2-kh t.* Т. 2. Kyiv: Znannia Ukrainy, 2004. С. 322. [in Ukrainian].
2. Kurylyshyn K. *Chasopys «Dilo»: materialy do biobibliografistyky* [“Dilo” magazine: materials for biobibliography]. Т. 1: 1880–1889. Drohobych: Kolo, 2015. 640 c. [in Ukrainian].
3. Kurylyshyn K. *Chasopys «Dilo»: materialy do biobibliografistyky* [“Dilo” magazine: materials for biobibliography]. Т. 3: 1895–1899. Drohobych: Kolo, 2017. 711 c. [in Ukrainian].
4. Kurylyshyn K. *Chasopys «Dilo»: materialy do biobibliografistyky* [“Dilo” magazine: materials for biobibliography]. Т. 6: 1910–1914. Drohobych: Kolo, 2020. 689 c. [in Ukrainian].
5. Lytvyn M., Naumenko K. *Istoriia ZUNR* [History of ZUNR]. Lviv: Instytut ukrainoznavstva NAN Ukrainy, vydavnycha firma «Olir», 1995. 361 c. [in Ukrainian].
6. Lychakivskiy tsvyntar. Rodyna Perfetskykh [Lychakiv cemetery. The Perfetskyi family]. URL:
7. <https://cmentarzlyczakowski.pl/karty-nagrobkow/%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%b8%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d0%b5%d1%80%d1%84%d0%b5%d1%86%d1%8c%d0%ba%d0%b8%d1%85> [in Ukrainian].
8. Perfetskyi Roman [Perfetskyi Roman]. *Ukraina v mizhnarodnykh vidnosynakh. Entsyklopedychniy slovnyk-dovidnyk*. Kyiv: In-t istorii Ukrainy NAN Ukrainy, 2016. С. 94–95. [in Ukrainian].
9. Soliar I. Ya. Perfetskyi Roman [Perfetskyi Roman]. *Zakhidno-ukrainska narodna respublika. 1918 – 1923 rr. Uriady. Postati*. Lviv: Instytut ukrainoznavstva, 2009. С. 233–243.
10. Chornovol I. 199 deputativ Halytskoho seimu [199 deputies of the Galician parliament]. Lviv: Triada plus, 2010. 228 c. [in Ukrainian].
11. Tsentralnyi derzhavnyi istorychniy archiv Ukrainy, m. Lviv. [CSHAUL – Central State Historical Archives of Ukraine, Lviv]
12. *Gazeta Lwowska* [Lviv newspaper]. 1864. nr 35 (sobota 13 lutego). [in Polish]
13. *Sprawozdanie Dyrekcyi C. K. Wyższego Gimnazjum w Kołomyi za rok szkolny 1900* [Report of the Directorate of the Higher Gymnasium in Kołomyja for the 1900 school year]. Kołomya: Druk. A. J. Miziewicz, 1900. 119 s. [in Polish]

-
14. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1872 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1872]. Lwów: z drukarni E.Winiarza, 1872. 763 s. [in Polish]
  15. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1875 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1875]. Lwów: z drukarni A.O. Rogosza, 1875. 837 s. [in Polish]
  16. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1894 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1894]. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1894. 104 s. [in Polish]
  17. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1897 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1897]. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1897. 1047 s. [in Polish]
  18. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1900 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1900]. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1900. 1148 s. [in Polish]
  19. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1902 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1902]. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1902. 1265 s. [in Polish]
  20. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1908 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1908]. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1908. 1358 s. [in Polish]
  21. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1910 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1910]. Lwów: nakładem C.K. Namiestnictwa, 1910. 1437 s. [in Polish]
  22. Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1914 [Shematism of the Kingdom of Galicia and Lodomeria with the Grand Duchy of Krakow for a year 1914]. Lwów: nakładem prezydium C.K. Namiestnictwa, 1914. 1768 s. [in Polish]